

علوم و فنون ادبی ۲

- ۱- گزینه «۴» - برخی از نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند؛ ملاحسین واعظ کاشفی کلیه و دمنه را به انشای دوره‌ی خود «قرن دهم» بازگرداند و آن را انوار سهیلی نامید. (مژده‌عنبران) (تاریخ ادبیات) (آسان)
- ۲- گزینه «۲» - رواج روحیه‌ی حماسی و باور به اختیار و اراده از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است. (مژده‌عنبران) (تاریخ ادبیات) (متوسط)
- ۳- گزینه «۱» - نثر فنی کم کم در قرن هفتم ضعیف شد و در قرن هشتم با سیطره‌ی تیموریان بر ایران از میان رفت. (مژده‌عنبران) (تاریخ ادبیات) (متوسط)
- ۴- گزینه «۳» - در این بیت شاعر به مخاطب پند و اندرز می‌دهد که از ویژگی‌های سبک قرن پنجم و ششم است. بررسی سایر ابیات:
- ۱) بیت اول از نظر فکری غم‌گراست. همچنین در مصراع دوم به فراق معشوق اشاره دارد.
- ۲) برتری عشق بر عقل.
- ۴) پرهیز از زهد ریایی. (... ابیات ۴ و ۲ و ۱ دارای ویژگی‌های فکری سبک عراقی هستند.) (مژده‌عنبران) (تاریخ ادبیات) (متوسط)
- ۵- گزینه «۳» - در اوزان همسان نشانه‌های هجایی یک رکن باید به‌طور مساوی تکرار شود اما در این بیت نشانه‌های هجایی ارکان، مختلف است:

(در این پاسخ مصراع اول تمام ابیات بررسی می‌شود)

جان	را	م	نا	فَ	ری	دَ	مُ	دَر	دی	ش	دا	دِ	ام
-	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	-

(هجاهای ارکان، تکرار هجاهای رکن اول نیست.)

بررسی سایر ابیات:

گزینه «۱»:	دَ	رین	با	عَزْ	خُ	دا	خا	هَد	دِ	گر	پی	را	ن	سَر	حَا	فَظ
گزینه «۴»:	چَ	چش	می	مُق	ت	رِن	گَر	دَد	بِ	دَان	غِی	بِی	چِ	رَا	غِ	جَان
	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

تکرار هجاهای مفاعیلن (U-- --) چهار بار

گزینه «۲»:

اِمَ	رَو	ز	خَن	دَان	آ	مَ	دِی	مِ	فَ	تَا	حَ	زِن	دَان	آ	مَ	دِی
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-

تکرار هجاهای رکن مستفعلن، چهار بار

(مژده‌عنبران) (پایه‌های آوایی همسان) (دشوار)

- ۶- گزینه «۲» - رکن آخر این بیت «هر مصراع» نسبت به سایر ارکان یک هجا کمتر دارد: (فقط مصراع اول بررسی می‌شود)

در	سُ	فَا	لِیْن	کَا	سِی	یَ	زَن	دَان	بِ	خَا	رِی	مَن	گَ	رِیْد
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

بررسی سایر ابیات:

۱)	هَیْن	ک	گَر	دَن	سُس	ت	کَر	دِی	کَو	کَ	بَا	بَت	کَو	شَ	رَا	بَت
۲)	بَا	غَ	رِض	وَ	نَس	ت	اَ	جَا	یَا	خُ	رَا	سَا	نَس	ت	اَیْن	جَا
۴)	طَا	لِ	بِ	مَق	صَو	د	رَا	اَز	دَر	نَ	شَا	یْد	بَا	ز	گِش	تَن
	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

هر سه بیت از تکرار چهار بار کامل وزن واژه‌ی فاعلاتن (U-- --) تشکیل شده است. (مژده‌عنبران) (هماهنگی پاره‌های کلام) (دشوار)

- ۷- گزینه «۳» - رکن آخر مصراع‌های این بیت، یک هجا نسبت به سایر ارکان کمتر دارد:

نَ	شَا	یْد	ک	خَو	بَان	بِ	صَح	رَا	رَ	وَنَد
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

فعولن فعولن فعولن فعولن فعل

بررسی سایر گزینه‌ها:

(فقط مصراع اول بررسی می‌شود)

رَ	فِی	قَان	چَ	نَان	عَهْ	دِ	صَح	بَت	شِ	کَس	تَنَد
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-

فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن

۱)	اِی	دَل	چَ	اَن	دِی	شِی	دِ	اِی	دَر	غَد	رَ	اَن	تَق	صِی	ر	هَا
۴)	اِی	یُ	سُ	فِ	خُس	نَا	مَ	مَا	خُس	مِی	رَ	وِی	بَر	بَا	مَ	مَا
	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

مستفعلن

مستفعلن

مستفعلن

مستفعلن

(مژده‌عنبران) (هماهنگی پاره‌های کلام) (متوسط)

۸- گزینه «۴» - نشانه‌های هجایی و ارکان مصراع چهارم بدین صورت است:

دا	رَ	موست	پن	زِ	دِر	یَد	زا	کِ	بَا	هَر
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
	فاعلن			فاعلاتن				فاعلاتن		

(هجای کشیده پایان مصراع بلند به حساب می‌آید)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

دین	چَن	د	بُو	هان	پَن	ر	کُف	دا	پِی	د	زُه
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
	فاعلاتن		فاعلن		فاعلاتن				فاعلاتن		فاعلن

گزینه «۲»:

نَ	پَر	رَم	نی	رَا	پَر	نَ	تا	رَم	تِی	چُ
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U
	فعلون (مفاعلی)			مفاعیلن				مفاعیلن		

گزینه «۳»:

می	گُ	شُو	دَم	زی	بَا	بِ	تِی	دَس	جَا	کُ	هَر
-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
	فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن		

(مژده‌عنبران) (هماهنگی پاره‌های کلام) (متوسط)

۹- گزینه «۲» - در این بیت دو تشبیه وجود دارد:

۱) فشرده: موی میان (میان) (کمر) مانند موی باریک است.

۲) گسترده: حلقه مانند زَنار بر میان کفر (کافر) بیند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: غنچه‌ی دل (فشرده یا بلیغ): دل مانند غنچه

گزینه «۲»: من مانند قلم سربردارم (گسترده) - روزگار فرقت مانند نامه طی شود (گسترده)

گزینه «۴»: عَلم آه: آه مانند علم (پرچم) (فشرده)

(مژده‌عنبران) (درس سوم - تشبیه) (دشوار)

۱۰- گزینه «۴» -

بیت «ب»: سبزه‌ی خط: خط (موی رویداده بر صورت) که مانند سبزه است.

بیت «د»: اقلیم وجود (وجود همانند اقلیم و سرزمین)

(مژده‌عنبران) (درس سوم - تشبیه) (متوسط)

۱۱- گزینه «۲» - عشق (مشبه) مانند متاع (کالا) (مشبه به) گاه ارزان و گاه گران (وجه شبه). بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: باغ (مشبه) مانند (ادات تشبیه) صورت خانه‌ی مانی و لعبت خانه‌ی آذر (مشبه به) و زیبایی (وجه شبه محذوف)

گزینه «۳»: رای (مشبه) کوکب (مشبه به)، روشنی (وجه شبه محذوف) / همت (مشبه)، سما (مشبه به)، بلندی (وجه شبه محذوف) / حلم (مشبه)

(مشبه) زمین (مشبه به)، وقار (وجه شبه محذوف) / طبع: (مشبه)، هوا (مشبه به)، لطافت (وجه شبه محذوف)

گزینه «۴»: اجل (مشبه)، تیغ (مشبه به)، تشبیه بلیغ است و وجه شبه همیشه محذوف خواهد بود.

(مژده‌عنبران) (درس سوم - تشبیه) (ساده)

۱۲- گزینه «۲» - در این بیت «گون» به معنای «رنگ است» یعنی ابر قیر رنگ «ابر تیره رنگ». بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دامان مراد ناکسان، آسمان وار است. (مانند آسمان است). وار ← ادات

گزینه «۳»: ستوری کوه‌سان: ستوری مانند کوه. سان ← ادات

گزینه «۴»: تو به آفتاب مانی: تو مانند آفتابی. مانی ← ادات

(مژده‌عنبران) (تشبیه) (متوسط)

۱۳- گزینه «۴» - فقط در این بیت هر چهار رکن تشبیه مشاهده می‌شود: مرغکان بهار: مشبه - دلشدگان: مشبه به - به سان: ادات تشبیه - همه از هوش رفتند (بیهوش) و همه بماندند ز حال (آرامش و قرار را از دست دادند): وجه شبه
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سهی سرو (قد): مشبه - کمان: مشبه به - همچون: ادات / وجه شبه محذوف: خمیدگی

گزینه «۲»: دعا: مشبه - دَر مکنون: مشبه به - همچو: ادات / وجه شبه محذوف: با ارزش

گزینه «۳»: لب: مشبه - چشمه‌ی نوش: مشبه به - چون: ادات / وجه شبه محذوف: شیرین و گوارا

(مژده‌عنبران) (درس سوم - تشبیه) (متوسط)

۱۴- گزینه «۳» - در این بیت تشبیه وجود ندارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دیدار (چهره) یار نامتناسب جهتم است: تشبیه بلیغ اسنادی

گزینه «۲»: شمع رخ: رُخ مانند شمع (تشبیه بلیغ اضافی)

گزینه «۴»: روی ماه: روی مانند ماه (تشبیه بلیغ اضافی)

(مژده‌عنبران) (درس سوم - تشبیه) (متوسط)

۱۵- گزینه «۱» - دو تشبیه در این بیت وجود دارد: ۱) لب لعل (لب مانند لعل) / ۲) به (میوه) روی (رو (چهره) مانند میوه‌ی به). در سایر ابیات یک

تشبیه موجود است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: سیب زنخدان: زنخدان (چانه) مانند سیب

گزینه «۳»: سگ نفس (نفس مانند سگ)

گزینه «۴»: سیل حوادث (حوادث مانند سیل)

(مژده‌عنبران) (درس سوم - تشبیه) (متوسط)